

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízдила a JUDr. Brigity Chrastilové v právní věci **žalobkyně: E. T.**, zastoupena Mgr. Alexandrem Vaškevičem, advokátem, se sídlem Františkánská 7, Plzeň, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, poštovní příhrádka 21/OAM, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka Pardubice, č. j. 52 Az 42/2004 - 33 ze dne 2. 12. 2004,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížností napadá rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka Pardubice, č. j. 52 Az 42/2004 - 33 ze dne 2. 12. 2004, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 8. 2004, č. j. U - 1487/VL - 11 - P26 - R2 - 2000, kterým nebyl stěžovatelce podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), udělen azyl, a kterým zároveň bylo rozhodnuto o tom, že se na stěžovatelku nevztahuje překážka vycestování podle § 91 zákona o azylu.

Stěžovatelka ve své kasační stížnosti namítá nezákonnost napadeného rozsudku krajského soudu spočívající v nesprávném právním posouzení otázky, zda je možno

na stěžovatelku vztáhnout § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu, tedy zda stěžovatelčina žádost o udělení azylu byla podána důvodně. Stěžovatelka uvádí, že se v zemi svého původu dostala do potíží, měla obavu o svůj život a o své zdraví. Rozhodla se totiž nedodržovat muslimské zákony v zemi, kde je převážně uplatňována jurisdikce dle islámu. Tato skutečnost byla rovněž důvodem vzniku válečného konfliktu v zemi stěžovatelčina původu, který rodnou vesnici stěžovatelky srovnal se zemí. Stěžovatelka se nemůže vrátit zpět do oblasti, kde žila, neboť opustila zemi sama bez manžela a otce, což je z pohledu islámu těžkým zločinem, nemůže však žít ani jinde na území Ruské federace, neboť je považována za muslimskou fanatičku. Stěžovatelka v této souvislosti dovozuje, že je u ní dán důvod k udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu, konkrétně pronásledování státním aparátem, který se řídí jinými než oficiálními zákony. Na základě právě uvedeného stěžovatelka namítá kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

Kromě toho stěžovatelka podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. namítá i vady řízení před žalovaným, který neprovedl dostatečné dokazování, přitom na základě zjištěného stavu nebylo možno spravedlivě rozhodnout. Krajský soud pak ponechal dle stěžovatelky bez povšimnutí skutečnost, že stěžovatelka má velmi omezené možnosti pro zajištění důkazů o persekuci v zemi svého původu.

Dále stěžovatelka namítá, že krajský soud se měl na základě jí podané žaloby zabývat i dodržením procesních předpisů v řízení před žalovaným, což však neučinil. Stěžovatelce je vytykáno, že k jednotlivým ustanovením správního řádu, jejichž porušení namítala, nepodřadila jednotlivé skutkové důvody. Krajský soud se však i za takového stavu měl dodržením procesních ustanovení v řízení před žalovaným zabývat. Stěžovatelka z toho dovozuje kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Stěžovatelka rovněž poukazuje na to, že rozhodnutí žalovaného není dostatečně odůvodněno.

Stěžovatelka také namítá nesprávné posouzení splnění podmínky překážky vycestování, neboť jí v případě návratu hrozí nebezpečí mučení, nelidského a ponižujícího zacházení, přitom bude-li zjištěno, že v České republice požádala o udělení azylu, bude podrobena persekuci.

Ze všech shora uvedených důvodů stěžovatelka navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadené rozhodnutí krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Zároveň stěžovatelka žádá o přiznání odkladného účinku jí podané kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření namítá opožděnost kasační stížnosti; rozsudek totiž nabyl právní moci dne 6. 1. 2005, avšak kasační stížnost byla podána až dne 2. 2. 2005. Žalovaný tedy navrhuje zamítnutí kasační stížnosti pro opožděnost, případně její zamítnutí pro nedůvodnost.

Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil následující pro posouzení této právní věci rozhodné skutečnosti: stěžovatelka v průběhu řízení před žalovaným uvedla, že zemi svého původu opustila z důvodu válečných událostí. Stěžovatelka neměla rodiče, vychovávala ji babička, která poté také zemřela. Dům, v němž stěžovatelka žila, byl zničen, stěžovatelka proto odcestovala ke známým, tam však mohla být pouze přechodnou dobu a musela se proto odstěhovat. Náboženským vyznáním stěžovatelky je islám. Stěžovatelka

však odmítá žít podle muslimských zákonů, změna víry v zemi jejího původu není možná. V zemi svého původu byla rovněž znásilněna, příslušným orgánům to však neoznámila, neboť se obávala následků. Dne 4. 8. 2004 žalovaný rozhodl tak, že stěžovatelce azyl neudělil a vyslovil neexistenci překážky vycestování. Z obsahu soudního spisu pak Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatelka proti rozhodnutí žalovaného podala žalobu, v níž namítala porušení některých ustanovení zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), přitom argumentačně se omezila na zkrácenou citaci uvedených ustanovení a dovodila, že žalovaný v důsledku těchto pochybení nesprávně posoudil její žádost o azyl. Dále popisovala situaci v zemi svého původu před svým odjezdem, poukázala na příkoří, jichž se jí v zemi původu dostalo, a na to, že v jejím případě je podmínka pronásledování splněna, neboť jednání stěžovatelčina okolí bylo způsobeno její snahou o změnu náboženství. Uvedla rovněž, že je v osmém měsíci těhotenství. Stěžovatelka se podrobně vyjádřila ke všem závěrům, které žalovaný učinil. Krajský soud žalobu zamítl rozsudkem ze dne 2. 12. 2004, proti němu směřuje tato kasační stížnost.

Stěžovatelka byla účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a kasační stížnost je tak podána osobou oprávněnou. Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.); stěžovatelčinu zástupci s procesní plnou mocí byl napadený rozsudek krajského soudu doručen až dne 1. 2. 2005, a tedy dnem doručení rozsudku není jeho faktické převzetí stěžovatelkou, k němuž došlo dne 6. 1. 2005, jak uvádí žalovaný. Jde o kasační stížnost přípustnou, neboť se stěžovatelka dovolává kasačních důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud tedy napadený rozsudek krajského soudu přezkoumal v mezích kasační stížnosti a z řádně uplatněných kasačních důvodů (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Namítá-li stěžovatelka nezákonnost napadeného rozsudku krajského soudu spočívající v nesprávném právním posouzení otázky, zda je možno na stěžovatelku vztáhnout § 12 až 14 zákona o azylu, a tvrdí-li stěžovatelka, že je u ní dán důvod podle § 12 písm. b) zákona o azylu, pak této námitce Nejvyšší správní soud nepřisvědčuje. Poukazovala-li stěžovatelka v průběhu správního řízení na válku a na náboženské problémy, v těchto skutečnostech prvky pronásledování zřetelně splněny nejsou. Stejně je tomu v případě nedostatku stěžovatelčina zázemí (nemožnost se vrátit domů, neboť dům byl zbořen). Pokud stěžovatelka namítala svoji snahu změnit vyznání a objektivní nemožnost tak učinit a pokud nadto poukazovala na příkoří, jehož se jí dostalo ze strany soukromé osoby – souseda, který stěžovatelku znásilnil, pak i když jde o potíže vážného charakteru a situaci pro stěžovatelku jistě nepříznivou, není ani zde splněna podmínka pronásledování, jak je podávána z § 2 odst. 6 zákona o azylu ve znění účinném v době rozhodování žalovaného. Pronásledováním by totiž ve smyslu § 2 odst. 6 zákona o azylu mohlo být ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud by byla prováděna, podporována či trpěna úřady v zemi stěžovatelčina původu nebo pokud by tato země nebyla schopna odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. S přihlédnutím k článku 1 odst. 2 Úmluvy o právním postavení uprchlíků přijaté v Ženevě dne 28. 7. 1951 a z Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků přijatého v New Yorku dne 31. 1. 1967 Nejvyšší správní soud dovozuje, že důvodem udělení azylu v případě represe musí být skutečnost, že jde o represii uskutečňovanou ze strany státu, a to přinejmenším nepřímou. Taková represe však ze skutkových zjištění, jak je žalovaný učinil k důvodům, o které stěžovatelka svoji žádost opírala, nevyplývá. Tento závěr přitom považuje Nejvyšší správní soud klíčovým i pro posouzení níže uvedených námitek procesního charakteru a zčásti

i pro posouzení otázky překážky vycestování. Uváděla-li stěžovatelka v průběhu správního řízení, že se na policejní orgány ani na jiné obdobné orgány v zemi svého původu neobrátila, přitom s těmito orgány vůbec neměla problémy, pak prvek represe ve smyslu § 2 odst. 6 zákona o azylu v případě stěžovatelky zřetelně absentoval, aniž by mohl soud považovat za relevantní skutečnost, že stěžovatelka měla z oznámení svých potíží příslušným orgánům obavu. Krajský soud tedy v této otázce aplikoval správný právní předpis, správnou právní normu a nedopustil se ani interpretační nesprávnosti. Námitku nezákonnosti tak Nejvyšší správní soud považuje za nedůvodnou.

Namítá-li stěžovatelka v kasační stížnosti vady řízení před žalovaným, který neprovedl dostatečné dokazování, přitom na základě zjištěného stavu nebylo možno spravedlivě rozhodnout, pak tato námitka nalézá svoji oporu v obecných žalobních bodech, které mířily na procesní vady v řízení před žalovaným, a je tedy nyní sice přípustná, nikoli však důvodná. Pokud stěžovatelka ve správním řízení argumentovala způsobem, jak Nejvyšší správní soud shora podal, pak žalovaný neměl povinnost provádět dokazování způsobem, jenž by rozsah, jak je založen v obsahu správního spisu, jakkoli překročil. Žalovaný se stěžovatelčinou situací zabýval podrobně, vyložil důvody, pro které nemůže jít ve stěžovatelčině případě o pronásledování ze strany státu, přitom dalšího dokazování nebylo třeba. Pokud jde o dokazování nad rámec obecné zákonné povinnosti žalovaného vyplývající zejména z § 32 odst. 1 správního řádu, tj. o dokazování k návrhu stěžovatelky, to také nebylo třeba provádět, neboť z obsahu správního spisu nevyplývá, že by stěžovatelka jakýkoli návrh v tomto směru v průběhu správního řízení učinila. Ani námitka vad řízení před žalovaným, pro které by měl krajský soud jeho rozhodnutí rušit, není tedy důvodná.

Za důvodnou nepovažuje Nejvyšší správní soud ani další námitku stěžovatelky, jí subsumovanou pod kasační důvod podávaný z § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., podle které se měl krajský soud zabývat i dodržením procesních předpisů v řízení před žalovaným. Přezkumná činnost krajského soudu v řízeních o žalobách proti rozhodnutím správních orgánů je vázána zásadou dispoziční, přitom rozsah přezkumu je determinován žalobními body, jež byly u soudu ve lhůtě uplatněny. Jinými slovy: krajský soud přezkoumává napadené výroky rozhodnutí správního orgánu v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Pokud jde o vady řízení před žalovaným, které stěžovatelka v žalobě namítala, k těm se krajský soud vyslovil ve stejné míře obecnosti, v jaké byly stěžovatelkou učiněny, a s ohledem na jejich charakter a shora podané skutečnosti ohledně potřeby dokazování, tedy způsobem dostatečným. Jelikož stěžovatelka svá tvrzení o porušení procesních ustanovení v řízení před žalovaným odůvodňovala faktickými skutečnostmi, jež měl žalovaný vzít v úvahu, avšak neučinil tak, a pokud z obsahu žaloby lze dovodit, že stěžovatelka měla za to, že kdyby žalovaný zohlednil vše, co zjistil, měl jí azyl udělit, potom krajský soud nepochybil, pokud se závěry vyplývajícími z podkladu rozhodnutí zabýval vždy ve vztahu k posouzení konkrétní otázky splnění podmínek pro udělení azylu vyplývajících z práva hmotného. Z rozhodnutí krajského soudu přitom jednoznačně vyplývá, že žalovaný měl pro neudělení azylu dostatečné důvody. Stejně tak samo rozhodnutí žalovaného je přesvědčivé a nebylo důvodu, aby je krajský soud k uplatněným žalobním bodům rušil a věc vracel žalovanému k dalšímu řízení.

Pokud stěžovatelka namítá i nesprávné posouzení splnění podmínky překážky vycestování, neboť stěžovatelce v případě návratu hrozí nebezpečí mučení, nelidského a ponižujícího zacházení, pak ani tuto námitku Nejvyšší správní soud neshledává důvodnou. Krajský soud se k této otázce samostatně vyslovil, plně se ztotožnil se závěrem, který učinil žalovaný, přitom je-li úvaha žalovaného i ohledně této otázky podána komplexně a nadto není

důvodu ji z pohledu § 91 zákona o azylu nyní zpochybnit, pak za této situace nelze krajskému soudu ničeho podstatného vytknout.

Ze shora uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud, byť vyjadřuje pochopení pro stěžovatelčinu nelehkou osobní situaci, kasační stížnost jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. Za této procesní situace se již Nejvyšší správní soud samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, proto jí právo na náhradu nákladů nenáleží. To by náleželo žalovanému. Protože však žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné náklady, jež by mu vznikly a jež by překročily náklady jeho běžné administrativní činnosti, ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žalovanému, přestože měl ve věci plný úspěch, se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. listopadu 2005

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu